

Vlaamse bodem wordt vruchtbaarder

Het koolstofgehalte van de akkerbouwpercelen voor Vlaanderen is vanaf 2008 eindelijk weer gestegen in vergelijking met de periode 2004-2007. Vooral in de Kempen is de tendens gunstig als gevolg van de intensieve veeteelt in deze landbouwstreek, waardoor meer dierlijke mest en dus meer organische stof aan de percelen wordt toegediend.

Tekst : Peter Ooms

"De positieve evolutie van het gehalte aan organische stof kan voor een groot deel toegeschreven worden aan de responsabilisering van de Vlaamse land- en tuinbouwers en de toenemende toepassing van maatregelen zoals het inwerken van teeltresten en een aangepaste grondbewerking waarbij de bovenlaag niet wordt gekeerd. Bovendien speelt de toename van het areaal korrelmaïs een belangrijke rol omdat die teelt gepaard gaat met veel oogstresten," zegt onderzoeksster Sofie Maes van de Bodemkundige Dienst van België.

Het gehalte aan organische stof van de bodem is één van de belangrijkste kwaliteitskenmerken van landbouwgronden omdat het een invloed heeft op zowel de fysische, chemische als biologische eigenschappen van de bodem. Die organische stof kan bestaan uit verschillende componenten: levende organismen, vers plantaardig materiaal, dierlijke mest en humus. Deze stoffen stimuleren het bodemleven, zorgen voor een betere zuurstoftoestand in de bodem en zijn eveneens een wapen tegen erosie. Bovendien zorgt humus ervoor dat meer nutriënten kunnen vastgehouden worden en nadien geleidelijk beschikbaar gesteld worden aan de planten. "Aan de hand van al die vaststellingen weten we dat wie aan de bodemvruchtbaarheid wil werken,

moet streven naar een verbetering van het gehalte aan organische stof in de bodem," zegt Sofie Maes.

Een ommekeer

Dat is dus duidelijk gebeurd in de laatste jaren en het betekende ook een kentering ten opzicht van de evolutie in de periode 1990 tot 2007, toen een systematische afname van het koolstofgehalte gemeten werd. Die daling was toe te schrijven aan een aantal factoren.

In de periode voor 2008 tijd werd tijdens het ploegen de bodem tot 30 cm omgekeerd waardoor de bovenste vruchtbare laag gemengd werd met de onderliggende laag die minder organisch materiaal bevatte. Sofie Maes: "De Bodemkundige Dienst heeft hier veel onderzoek naar gedaan en aangetoond dat door diep te ploegen het gehalte aan organische stof in de bouwlaag snel daalt. Bovendien kan het lang duren om die verhouding weer goed te krijgen." Intussen wordt aangeraden om te ploegen tot maximaal 23 cm.

Door erosie in bepaalde regio's en op hellende percelen spoelde de vruchtbare laag langzaam weg. Soms gebeurde dat ook veel sneller met diepe geulen tot gevolg.

Er werd minder organische stof in de grond gewerkt onder andere ten gevolge van de mestwetgeving. Ook werden bepaalde oogstresten, zoals tarwestro, vaker afgevoerd van het veld omwille van

hun economische waarde. Het lage gehalte aan organische stof in de bodem kan leiden tot korstvorming, bodemerosie en verslumping waarbij de poriën in de toplaag verstopten zodat het kiemen moeilijker verloopt. Sofie Maes: "Het blijft daarom van groot belang om te sturen naar een optimale koolstoftoestand zodat een goede bodemvruchtbaarheid gegarandeerd blijft."

Sofie Maes